

sieć obywatelska
WATCHDOG[^]

**Patrzymy władzy na ręce.
Każdej.**

KRS 0000181348

sieć obywatelska
WATCHDOG[^]

PRAWO DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

- TASZ przeciwko Węgrom (37374/05, wyrok z 14 kwietnia 2009 r.)
- Młodzieżowa Inicjatywa na Rzecz Praw Człowieka przeciwko Serbii (48135/06, wyrok z 25 czerwca 2013 r.)
- Österreichische Vereinigung zur Erhaltung, Stärkung und Schaffung eines wirtschaftlich gesunden land- und forstwirtschaftlichen Grundbesitzes przeciwko Austrii (39534/07, wyrok z 28 listopada 2013 r.)
- Guseva przeciwko Bułgarii (wyrok z 20 stycznia 2015 r.)
- Węgierski Komitet Helsiński przeciwko Węgrom (18030/11, wyrok z 8 listopada 2016 r.)

KONWENCJA O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI

Art. 10

1.

Każdy ma prawo do wolności wyrażania opinii.

Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe.

Niniejszy przepis nie wyklucza prawa Państw do poddania procedurze zezwoleń przedsiębiorstw radiowych, telewizyjnych lub kinematograficznych.

2.

Korzystanie z tych wolności pociągających za sobą obowiązki i odpowiedzialność może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są **przewidziane przez ustawę** i **niezbędne w społeczeństwie demokratycznym** w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji poufnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej.

TASZ PRZECIWKO WĘGROM

(Prawo do informacji - ogólnie)

TASZ chciał uzyskać informacje dotyczące treści skargi konstytucyjnej złożonej przez jednego z posłów do węgierskiego Sądu Konstytucyjnego.

Jego skarga dotyczyła zaś zgodności z konstytucją uchwalonych ówczesnie przepisów dotyczących karania za przestępstwa narkotykowe.

Pytanie dotyczyło:

Dostępu do akt dotyczących skargi do Sądu Konstytucyjnego dotyczącej analizy uchwalonych poprawek ustaw Kodeksu Karnego, dotyczących wykroczeń związanych z narkotykami

TASZ PRZECIWKO WĘGROM

Trybunał konsekwentnie uznaje, że społeczeństwo ma prawo otrzymywać informacje będące przedmiotem publicznego zainteresowania.

Orzecznictwo Trybunału na ten temat zostało opracowane w odniesieniu do prawa do wolności prasy, którego funkcją jest rozpowszechnianie informacji oraz idei związanych z kwestiami zainteresowania ogółu.

TASZ PRZECIWKO WĘGROM

(Rola NGO)

Funkcją prasy jest, między innymi, tworzenie forów pod debatę publiczną. Jednakże, realizacja tej funkcji nie jest ograniczona tylko do mediów czy też profesjonalnych dziennikarzy.

W obecnej sprawie, przygotowanie forum debaty publicznej było prowadzone przez organizację pozarządową.

Można więc stwierdzić, że celem działalności Wnioskodawcy było dopilnowanie ważnego elementu dobrze poinformowanej debaty publicznej.

TASZ PRZECIWKO WĘGROM

(art. 10 EKPC – tzw. dostęp do informacji)

Według opinii Trybunału, przedłożenie wniosku o szczegółową analizę nowego ustawodawstwa a posteriori (na podstawie faktów), szczególnie przez członka parlamentu, niewątpliwie stanowi kwestię będącą przedmiotem zainteresowania publicznego.

W konsekwencji Trybunał uznał, że Wnioskodawca zgodnie z prawem gromadził informacje na temat sprawy, która była ważna dla społeczeństwa. Trybunał uznał, że władze włączyły się z ingerencją w etap przygotowań tego procesu poprzez stworzenie administracyjnej przeszkody.

W ten sposób, Sąd Konstytucyjny utrzymując monopol na informację stał się swoistym cenzorem. Dodatkowo mając na uwadze, że intencją Wnioskodawcy było udzielenie społeczeństwu informacji uzyskanej z akt omawianej skargi konstytucyjnej i poprzez to wsparcie debaty publicznej dotyczącej ustawodawstwa o przestępstwach związanych z narkotykami, jego prawo do rozpowszechniania informacji zostało widocznie naruszone.

TASZ PRZECIWKO WĘGROM

Czy ingerencja była uzasadniona?

Trybunał wielokrotnie powtarzał, że ingerencja w prawa Wnioskodawcy określone Artykułem 10 § 1 naruszy Konwencję Europejską, jeśli nie spełni warunków zawartych w paragrafie 2 Artykułu 10.

Dlatego powinno być ustalone czy działania w celu osiągnięcia celów Wnioskodawcy były:

- „przewidziane przez ustawę”,
- czy dążyły do jednego lub więcej „prawnie uzasadnionych celów” ustalonych w tym paragrafie

(niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji poufnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej)

- czy były one „niezbędne w społeczeństwie demokratycznym”.

TASZ PRZECIWKO WĘGROM

„Niezbędne w społeczeństwie demokratycznym”

Trybunał uznał, że obecna sprawa dotyczy raczej ingerencji w funkcje instytucji kontroli społecznej (takiej jak prasa) spowodowanej siłą cenzorską monopolu na informację, niż odmowy ogólnego prawa dostępu do oficjalnych dokumentów.

Jednakże, Trybunał uznał, że prawo do wolności wyrażania opinii w sferze polityki byłoby bez znaczenia, jeśli osobistości publiczne mogłyby cenzurować prasę oraz publiczne debaty w imię swoich praw jednostki, tłumacząc się jednocześnie, iż ich opinie na tematy publiczne są powiązane z ich osobą i dlatego stanowią dane prywatne, które nie mogą być ujawnione bez uprzedniej zgody.

Według Trybunału, taka postawa nie może uzasadniać ingerencji, przeciw której została wszczęta obecna sprawa.

TASZ PRZECIWKO WĘGROM

„Niezbędne w społeczeństwie demokratycznym”

Trybunał uznał, że przeszkody stworzone w celu utrudnienia dostępu do informacji będących przedmiotem zainteresowania publicznego może zniechęcić do tego typu działań tych, którzy pracują w mediach lub innych powiązanych polach.

W rezultacie nie mogą oni odgrywać swojej ważnej roli jako instytucji kontroli społecznej, co może mieć niekorzystny wpływ na zaopatrywanie społeczeństwa w dokładne i rzetelne informacje.

MŁODZIEŻOWA INICJATYWA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA PRZECIWKO SERBII (48135/06, WYROK Z 25 CZERWCA 2013 R.)

(Prawo do informacji - ogólnie)

(...) Trybunał przypomina, że pojęcie „wolności otrzymywania informacji” obejmuje prawo dostępu do informacji (zob. Társaság a Szabadságjogokért przeciwko Węgrom, nr 37374/05, § 35, 14 kwiecień 2009 roku).

Pytanie dotyczyło:

ile osób zostało poddanych inwigilacji elektronicznej przez agencję wywiadu w roku 2005

MŁODZIEŻOWA INICJATYWA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA PRZECIWKO SERBII (48135/06, WYROK Z 25 CZERWCA 2013 R.)

(Rola NGO)

Trybunał ponadto stwierdził, że w sytuacji gdy organizacja pozarządowa, tak jak skarżąca jest zaangażowana w sprawy wagi publicznej, wówczas, podobnie jak prasa pełni rolę publicznej organizacji monitorującej.

A zatem działalność skarżącej objęta jest podobną ochroną pod Konwencją, co prasa (zob. *Társaság a Szabadságjogokért*, przywołany powyżej, § 27).

MŁODZIEŻOWA INICJATYWA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA PRZECIWKO SERBII (48135/06, WYROK Z 25 CZERWCA 2013 R.)

(Uzasadnienie naruszenia)

Jako że skarżący był w sposób oczywisty zaangażowany w zgodne z prawem zbieranie informacji będących w interesie publicznym, z zamiarem przekazania tych informacji do wiedzy publicznej i tym samym przyczynienia się do debaty publicznej, nastąpiła ingerencja w jego prawo swobodnego wyrażania opinii

Organ krajowy powołany właśnie w celu zapewnienia przestrzegania Ustawy o Wolności Informacji z 2004 r. zbadał sprawę i zdecydował, że wnioskowana informacja powinna zostać udostępniona skarżącemu.

Wprawdzie agencja wywiadu odpowiedziała ostatecznie, że **nie posiada takiej informacji, jednak ta odpowiedź jest nieprzekonywująca, biorąc pod uwagę charakter tej informacji** (liczba osób poddanych inwigilacji elektronicznej przez agencję w 2005) oraz pierwszą odpowiedź agencji.

MŁODZIEŻOWA INICJATYWA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA PRZECIWKO SERBII (48135/06, WYROK Z 25 CZERWCA 2013 R.)

(uzasadnienie naruszenia)

Trybunał wnioskuję, że uparta odmowa serbskiej agencji wywiadu podporządkowania się nakazowi Komisarza ds. Informacji jest niezgodna z prawem krajowym i równoznaczna z arbitralnością. W związku z tym nastąpiło naruszenie art. 10 Konwencji.

MŁODZIEŻOWA INICJATYWA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA PRZECIWKO SERBII (48135/06, WYROK Z 25 CZERWCA 2013 R.)

WSPÓLNA I ZBIEŻNA OPINIA SĘDZIÓW SAJÓ I VUČINIĆ

W dobie Internetu, różnice pomiędzy dziennikarzami a innymi obywatelami szybko zanikają. Silna demokracja wymaga transparentności, do której prawo mają wszyscy obywatele.

Władze odpowiedzialne są za przechowywanie takich informacji a utrata danych nie może być wymówką, jak błędnie twierdziły władze krajowe w przedmiotowej sprawie.

ÖSTERREICHISCHE VEREINIGUNG ZUR ERHALTUNG, STÄRKUNG UND SCHAFFUNG EINES WIRTSCHAFTLICH GESUNDEN LAND- UND FORSTWIRT-SCHAFTLICHEN GRUNDBESITZES PRZECIWKO AUSTRII

(Prawo do informacji - ogólnie)

Trybunał konsekwentnie uznawał, że opinia publiczna ma prawo dostępu do informacji dotyczących interesu publicznego.

Orzecznictwo w tym obszarze rozwijało się w odniesieniu do zagadnienia wolności prasy, której celem jest przekazywanie opinii publicznej informacji oraz idei dotyczących tego rodzaju spraw.

Pytanie dotyczyło:

przekazanie drogą pocztową wszystkich decyzji wydanych po dniu 1 stycznia 2005 roku, z pominięciem danych wrażliwych, z zastrzeżeniem zwrotu kosztów ich przekazania. Pytanie było skierowane do Tyrolskiej Komisji ds. Obrótu Ziemią – zgoda na obrót gruntami leśnymi i rolnymi.

ÖSTERREICHISCHE VEREINIGUNG ZUR ERHALTUNG, STÄRKUNG UND SCHAFFUNG EINES WIRTSCHAFTLICH GESUNDEN LAND- UND FORSTWIRT-SCHAFTLICHEN GRUNDBESITZES PRZECIWKO AUSTRII

(Rola NGO)

Skarżący jest organizacją pozarządową, której celem jest analizowanie wpływu zmian w zakresie własności gruntów rolnych i leśnych na społeczeństwo. Ma ono także swój wkład w proces legislacyjny, przedstawiając swoje zdanie na temat projektów ustaw dotyczących sfery jego zainteresowań.

Cele realizowane przez Ustawę – mianowicie zapewnienie, aby ziemia wykorzystywana była w celach związanych z rolnictwem i leśnictwem i ukrócenie procedury wnoszenia „drugich” (sezonowych) domów mieszkalnych – są zagadnieniami leżącymi w interesie publicznym.

Skarżący brał zatem udział w procesie uprawnionego gromadzenia informacji w interesie publicznym. Celem skarżącego stowarzyszenia było prowadzenie badań oraz przedstawianie komentarzy na temat projektów ustaw, przez co wpływało ono na przebieg debaty publicznej.

**ÖSTERREICHISCHE VEREINIGUNG ZUR ERHALTUNG, STÄRKUNG UND SCHAFFUNG EINES
WIRTSCHAFTLICH GESUNDEN LAND- UND FORSTWIRT-SCHAFTLICHEN GRUNDBESITZES
PRZECIWKO AUSTRII**

(art. 10 EKPC – tzw. dostęp do informacji)

(...) Trybunał wskazał, że zaczął on w niedawnym okresie przychylić się do szerszego rozumienia koncepcji „swobody otrzymywania informacji”, za którym idzie także uznanie prawa do dostępu do informacji.

Co więcej, Trybunał odnalazł w tym zakresie analogie ze swym orzecznictwem dotyczącym wolności prasy, wskazując, że zobowiązany jest on z najwyższą starannością badać każdy przypadek, w którym władze państwowe, posiadając monopol w dziedzinie informacji, utrudniają danej osobie bądź podmiotowi wykonywanie funkcji organu nadzoru działającego w interesie społecznym.

ÖSTERREICHISCHE VEREINIGUNG ZUR ERHALTUNG, STÄRKUNG UND SCHAFFUNG EINES WIRTSCHAFTLICH GESUNDEN LAND- UND FORSTWIRT-SCHAFTLICHEN GRUNDBESITZES PRZECIWKO AUSTRII

(Uzasadnienie naruszenia)

Podsumowując, Trybunał uznaje, że argumenty przytaczane przez władze krajowe celem uzasadnienia odmowy uznania wniosku skarżącego stowarzyszenia w przedmiocie uzyskania dostępu do decyzji Komisji należy uznać za „istotne”, ale nie za „wystarczające”.

Mimo, iż nie jest zadaniem Trybunału ustalenie, w jaki sposób Komisja mogła i powinna była umożliwić skarżącemu uzyskanie dostępu do podjętych przez siebie decyzji, uznaje on, że całkowita odmowa udzielenia dostępu do jakichkolwiek decyzji nie spełniała wymogu proporcjonalności.

Komisja, która z własnego wyboru sprawowała monopol informacyjny w odniesieniu do podejmowanych przez siebie decyzji, w omawiany sposób uniemożliwiła skarżącemu prowadzenie badań w odniesieniu do jednego z dziewięciu austriackich Landów, tzn. Tyrolu (...) Trybunał stwierdza zatem, że ingerencja w przysługujące skarżącemu prawo do wolności wyrażania opinii nie może zostać uznana za niezbędną w społeczeństwie demokratycznym.

ÖSTERREICHISCHE VEREINIGUNG ZUR ERHALTUNG, STÄRKUNG UND SCHAFFUNG EINES WIRTSCHAFTLICH GESUNDEN LAND- UND FORSTWIRT-SCHAFTLICHEN GRUNDBESITZES PRZECIWKO AUSTRII

(Uzasadnienie naruszenia)

(...) Trybunał uważa, że jest rzeczą zaskakującą, iż żadne z decyzji podjętych przez Komisję nie zostały opublikowane, w elektronicznej bazie danych bądź też w jakiegokolwiek innej formie.

W konsekwencji, znaczna część przewidywanych trudności, na jakie powołała się Komisja w uzasadnieniu odmowy dostarczenia skarżącemu kopii szeregu wydanych na przestrzeni kilku lat decyzji stanowiła w istocie efekt podjętej przez Komisję decyzji o niepublikowaniu swoich rozstrzygnięć.

W tym kontekście, Trybunał pragnie zaznaczyć, że zgodnie ze wskazaniem skarżącego – którego Rząd nie zakwestionował – wszystkie inne Regionalne Komisje ds. Obrotu Nieruchomościami przekazują skarżącemu kopie wydawanych decyzji (z pominięciem danych wrażliwych), nie ponosząc w związku z tym jakichkolwiek szczególnych trudności.

SPRAWA GUSEVA PRZECIWKO BUŁGARII

(Prawo do informacji - ogólnie)

Trybunał w pierwszej kolejności zwraca uwagę na to, że art. 10 nie może być rozumiany jako gwarancja ogólnego prawa dostępu do informacji (...)

Jednocześnie Trybunał niezmiennie podkreślał, że art. 10 gwarantuje nie tylko prawo do przekazywania informacji, ale także prawo opinii publicznej do jej otrzymania (...). W związku z tym stwierdził, należy dostarczyć szczególnie silne argumenty dla każdej czynności ograniczającej dostęp do informacji, które opinia publiczna ma prawo otrzymać (...)

Pytania dotyczyły:

Kwestii związanych z „bezpiecznymi psami”, umowa, statystyki schronisk, działania ngo w zakresie psów.

SPRAWA GUSEVA PRZECIWKO BUŁGARII

(Rola NGO)

Trybunał wskazuje, że w przypadkach, w których skarżąca działała jako niezależny dziennikarz i obrońca praw człowieka, stwierdzał, że gromadzenie informacji jest istotnym etapem przygotowawczym w ramach działań dziennikarskich i stanowi nieodłączną część wolności prasy podlegającą ochronie.

Powtarza, że przeszkody tworzone, aby utrudnić dostęp do informacji o charakterze istotnym z punktu widzenia interesu publicznego mogą zniechęcać tych, którzy pracują w mediach lub powiązanych obszarach, do wykonywania ich zadań.

W rezultacie mogą nie być w stanie odgrywać ważnej roli „publicznych strażników”, co może mieć niekorzystny wpływ na ich zdolność przekazywania dokładnych i rzetelnych informacji.

SPRAWA GUSEVA PRZECIWKO BUŁGARII

(Rola NGO)

Ponadto w sprawach, w których stroną skarżącą było stowarzyszenie Trybunał stwierdził, że kiedy organizacja pozarządowa jest zaangażowana w sprawy istotne z punktu widzenia interesu publicznego, pełni wówczas rolę publicznego strażnika o podobnej wadze jak prasa.

Wracając do okoliczności bieżącej sprawy, Trybunał zwraca uwagę, że skarżąca, będąca członkiem towarzystwa działającego w obszarze ochrony zwierząt, żądała dostępu do informacji o traktowaniu zwierząt, w celu pełnienia swojej roli polegającej na informowaniu opinii publicznej w kwestii istotnej z punktu widzenia interesu ogólnego i uczestnictwa w debacie publicznej.

SPRAWA GUSEVA PRZECIWKO BUŁGARII

(Rola NGO)

Ponadto Trybunał stwierdził, że funkcja kreowania różnych platform dla debaty publicznej nie ogranicza się do prasy. Funkcję tę mogą pełnić również organizacje pozarządowe, których działania są istotnym elementem dobrze poinformowanej debaty.

Trybunał uznał, że organizacje pozarządowe, podobnie jak prasę, można określić mianem strażników społecznych („watchdogs”).

W związku z tym ich działania zapewniają ochronę podobną do tej, jaką cieszy się prasa.

SPRAWA GUSEVA PRZECIWKO BUŁGARII

(Uzasadnienie naruszenia)

Trybunał powtarza, że kolizja z prawami skarżącej zgodnie z art. 10 ustęp 1 narusza Konwencję wówczas, jeśli nie spełnia wymogów ust. 2 art. 10. Należy zatem określić, czy kolizja była „nakazana przez prawo”, czy realizowano jeden lub więcej prawnie uzasadnionych celów określonych w tamtym ustępie i czy osiągnięcie tych celów było „konieczne w społeczeństwie demokratycznym” Konkretniej w odniesieniu do prawa Trybunał stwierdził, że musi ono mieć określoną jakość, mianowicie jego postanowienia powinny być jasne i dostępne, a skutki jego zastosowania do przewidzenia.

Wracając do bieżącej sprawy, Trybunał zwraca uwagę, że w tamtym czasie okoliczności nieudzielenia przez burmistrza informacji po nakazaniu mu jej udzielenie w ramach prawomocnych wyroków nie miały podstawy prawnej. Przeciwnie, zgodnie z literą właściwego prawa prawomocne wyroki sądu administracyjnego podlegały natychmiastowemu wykonaniu.

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

(Prawo do informacji)

Krótko mówiąc, nadszedł czas, by wyjaśnić te klasyczne zasady. Trybunał w dalszym ciągu uznaje, że „prawo do wolności otrzymywania informacji zasadniczo zakazuje rządowi wprowadzania ograniczeń w zakresie otrzymywania przez jednostkę informacji, jakich inni pragną lub mogą pragnąć jej udzielić”.

Ponadto „prawa do otrzymywania informacji nie można interpretować jako nałożenia na państwo pozytywnego obowiązku gromadzenia i rozpowszechniania informacji z własnej inicjatywy”.

Trybunał uważa ponadto, że art. 10 nie przyznaje jednostce prawa dostępu do informacji będących w posiadaniu władzy publicznej ani nie zobowiązuje rządu do przekazania jej takich informacji.

Niemniej jednak, jak wynika z powyższej analizy, takie prawo bądź taki obowiązek mogą powstać, **po pierwsze**, gdy ujawnienie informacji zostało nakazane w drodze prawomocnego orzeczenia sądowego (co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie) oraz **po drugie**, w okolicznościach, gdy dostęp do informacji ma kluczowe znaczenie dla wykonania przez jednostkę jej prawa do wolności wyrażania opinii, zwłaszcza „wolności otrzymywania i przekazywania informacji” oraz **[po trzeciej]** gdy odmowa udzielenia takiego dostępu stanowi ingerencję w to prawo.

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

Cel wniosku o udostępnienie informacji

Po pierwsze, warunkiem wstępnym musi być, by celem przyświecającym osobie wnioskującej o udostępnienie informacji będących w posiadaniu władzy publicznej było umożliwienie takiej osobie realizacji wolności „otrzymywania i przekazywania informacji i idei” innym osobom.

Z tego względu aby powołać się na art. 10, należy upewnić się, czy żądane informacje rzeczywiście były niezbędne do realizacji wolności wyrażania opinii.

Trybunał jest zdania, że uzyskanie dostępu do informacji byłoby uznawane za niezbędne, gdyby nieujawnienie ich uniemożliwiało bądź utrudniało realizowanie przez jednostkę jej prawa do wolności wyrażania opinii, w tym wolności „otrzymywania i przekazywania informacji i idei” (...)

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

Pytanie dotyczyło:

podanie nazwisk obrońców publicznych, gromadzonych przez jednostki policji, oraz liczby spraw, w jakich zostali wyznaczeni obrońcy z urzędu.

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

Charakter żądanych informacji

Trybunał uznaje, że dla zaistnienia potrzeby ujawnienia na mocy Konwencji żądane informacje, dane bądź dokumenty **muszą co do zasady spełniać kryterium interesu publicznego**.

Taka potrzeba może istnieć na przykład wówczas, gdy ujawnienie zapewnia przejrzystość w kwestii prowadzenia spraw publicznych i spraw leżących w interesie społeczeństwa w ujęciu ogólnym i tym samym umożliwia ogółowi społeczeństwa uczestniczenie w zarządzaniu publicznym.

publiczny odnosi się do kwestii, które wpływają na ogół społeczeństwa do takiego stopnia, że może się on nimi w sposób uzasadniony interesować, kwestii, które przykuwają jego uwagę bądź które w znacznym zakresie są dla niego źródłem obaw, zwłaszcza wpływając na dobrostan obywateli lub życie społeczności.

Podobnie jest w przypadku kwestii, które mogą budzić znaczne kontrowersje, a dotyczą istotnego zagadnienia społecznego lub problemu, co do którego poinformowanie społeczeństwa leżałoby w jego interesie.

„Okoliczność sprawy”

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

Rola skarżącego

Istotna rola mediów w ułatwianiu społeczeństwu korzystania z prawa do otrzymywania i przekazywania informacji i idei.

Trybunał uznał ponadto, że funkcja tworzenia różnych platform debaty publicznej nie ogranicza się do prasy, ale może również być realizowana między innymi przez organizacje pozarządowe, których działalność stanowi istotny element rzeczowej debaty publicznej.

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

Rola skarżącego

Trybunał przyjął, że gdy organizacja pozarządowa zwraca uwagę na kwestie leżące w interesie publicznym, pełni rolę strażnika interesu publicznego o znaczeniu podobnym do roli odgrywanej przez prasę.

Sposób realizacji działań strażników interesu publicznego może mieć istotny wpływ na właściwe funkcjonowanie społeczeństwa demokratycznego.

W interesie społeczeństwa demokratycznego leży umożliwienie prasie wykonywania jej istotnej roli „strażnika interesu publicznego” poprzez przekazywanie informacji na temat spraw leżących w interesie publicznym, jak również umożliwienie tego organizacjom pozarządowym monitorującym funkcjonowanie państwa.

Nie oznacza to jednak, że prawo dostępu do informacji powinno mieć zastosowanie wyłącznie do organizacji pozarządowych i prasy.

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

Gotowe i dostępne informacje

Dochodząc do wniosku, że odmowa dostępu stanowiła naruszenie art. 10, Trybunał uwzględnił wcześniej fakt, że żądane informacje były „gotowe i dostępne” i nie wymagały od rządu gromadzenia żadnych danych. Z drugiej strony Trybunał oddalił powołanie się władz krajowych na przewidywaną trudność zgromadzenia informacji jako podstawę odmowy dostarczenia skarżącej dokumentów, gdy taka trudność wynikała z praktyki samych władz.

Trybunał jest zdania, że fakt, iż żądane informacje są gotowe i dostępne, powinien stanowić istotne kryterium ogólnej oceny podczas rozpatrywania, czy odmowę dostarczenia informacji można uznać za „ingerencję” w wolność „otrzymywania i przekazywania informacji” chronioną tym postanowieniem.

SPRAWA MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG PRZECIWKO WĘGROM

(Uzasadnienie naruszenia)

Trybunał jest przekonany, że skarżąca organizacja pozarządowa działała z zamiarem realizacji prawa do przekazywania informacji na temat sprawy leżącej w interesie publicznym i w tym celu żądała dostępu do informacji.

Co do charakteru informacji, Trybunał zauważa, że władze krajowe w żaden sposób nie oceniły charakteru żądanych informacji pod względem potencjalnego interesu publicznego i zwróciły uwagę wyłącznie na status obrońców publicznych wynikający z ustawy o danych.

W opinii Trybunału informacja o wyznaczaniu obrońców publicznych miała charakter bardzo silnie związany z interesem publicznym, niezależnie od tego, czy na mocy właściwego prawa krajowego można było zakwalifikować obrońców publicznych do kategorii „innych osób wykonujących obowiązki publiczne”.

Co się tyczy roli skarżącej organizacji pozarządowej, strony zgadzają się co do tego, że rozpatrywana sprawa dotyczy uznanej organizacji interesu publicznego działającej na rzecz rozpowszechniania informacji na temat zagadnień dotyczących praw człowieka i państwa prawa. Jej profesjonalne stanowisko w sprawach, którymi się zajmuje, ani działanie na rzecz szerszego interesu publicznego nie były nigdy kwestionowane. Trybunał nie widzi podstaw, by wątpić, że przedmiotowe badanie zawierało informacje, których przekazania społeczeństwu skarżąca organizacja pozarządowa się podjęła i które społeczeństwo miało prawo otrzymać. Trybunał jest ponadto przekonany, że dostęp do żądanych informacji był skarżącej niezbędny do realizacji tego zadania.

I co z tego wynika?

sieć obywatelska
WATCHDOG[^]

**Patrzymy władzy na ręce.
Każdej.**

KRS 0000181348

sieć obywatelska
WATCHDOG[^]